# USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **D. Ch. N.**, zast. Mgr. Markem Eichlerem, advokátem, se sídlem Stanislava Kostky Neumanna 2052, Varnsdorf, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 9. 2022, č. j. OAM-687/ZA-ZA10-HA13-2022, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 20. 3. 2023, č. j. 33 Az 19/2022-58,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

## Odůvodnění:

[1] Krajský soud shora označeným rozsudkem zamítl žalobu, kterou se žalobce domáhal zrušení nadepsaného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo rozhodnuto dle § 12, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb. o azylu, ve znění pozdějších předpisů, že se žalobci azyl neuděluje a doplňkovou ochranu pro existenci důvodů podle § 15a zákona o azylu nelze udělit.

[2] Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost, ve které namítl nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. Krajský soud se nevypořádal s námitkami stěžovatele, když pouze převzal argumentaci žalovaného. Krajský soud se dále nedostatečně vypořádal s námitkou, že žalovaný nedostatečně zjistil skutečný stav věci bez důvodných pochybností a nesprávně dospěl k závěru, že stěžovatel nesplňuje podmínky pro přiznání některé z forem mezinárodní ochrany. Krajský soud také nedostatečně posoudil námitky směřující vůči neudělení humanitárního azylu. Otázka vážného zločinu nebyla dostatečně odůvodněna krajským soudem ani žalovaným. Stěžovatel vylíčil rozhodné skutečnosti, na základě kterých se domníval, že mu měl žalovaný humanitární azyl udělit, a jestliže tak neučinil, vybočil z mezí správního uvážení. V případě stěžovatele je dáno nebezpečí závažné újmy podle § 14a zákona o azylu.

[3] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti popřel oprávněnost podané kasační stížnosti a ztotožnil se s rozsudkem krajského soudu. Uvedl, že případ stěžovatele posuzoval ve všech souvislostech, důkladně se zabýval všemi skutečnostmi a opatřil si potřebné podklady pro vydání rozhodnutí. Stěžovatel se podáním žádosti o mezinárodní ochranu po

ztrátě pobytového oprávnění zcela jednoznačně snažil toliko o legalizaci svého dalšího pobytu zde, což nelze podřadit zákonným důvodům pro udělení azylu.

[4] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal podmínky pro řízení o kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[5] Před zahájením meritorního přezkumu věci se však Nejvyšší správní soud musel zabývat otázkou přijatelnosti kasační stížnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce (což je také nyní projednávaná věc), pro nepřijatelnost, pokud tato stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[6] Vymezením institutu nepřijatelnosti a výkladem konceptu přesahu vlastních zájmů stěžovatele se Nejvyšší správní soud podrobně zabýval v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně, 4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[7] V posuzovaném případě Nejvyšší správní soud shledal, že žádná z těchto podmínek nebyla naplněna, a kasační stížnost je proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelná.

[8] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval namítanou nepřezkoumatelností rozsudku, jakož i rozhodnutí žalovaného, spatřovanou v nedostatečném zdůvodnění závěrů stran neudělení doplňkové ochrany z důvodu spáchání vážného zločinu dle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Žalovaný se výkladu pojmu vážný zločin ve smyslu citovaného ustanovení zevrubně věnoval na s. 7-8 rozhodnutí a své závěry stran spáchání vážného zločinu stěžovatelem zde dostatečně zdůvodnil. Rovněž krajský soud se otázce naplnění podmínky dle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu dostatečně věnoval, a to v bodu 21. napadeného rozsudku. K námitce stěžovatele, že krajský soud prakticky pouze převzal argumentaci žalovaného a více méně bez dalšího jeho postup a rozhodnutí aproboval, Nejvyšší správní soud ve shodě s žalovaným poukazuje na rozsudek NSS ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, z nějž vyplývá, že *„je-li rozhodnutí žalovaného správního orgánu řádně odůvodněno, je z něho zřejmé, proč žalovaný nepovažoval právní argumentaci účastníka řízení za důvodnou a proč jeho odvolací námitky považoval za liché, mylné nebo vyvrácené, shodují-li se žalobní námitky s námitkami odvolacími a nedochází-li krajský soud k jiným závěrům, je*

*přípustné, aby si krajský soud správné závěry se souhlasnou poznámkou osvojil.*“ Také v posuzované věci má Nejvyšší správní soud za to, že krajský soud nepochybil, když se ztotožnil s řádně odůvodněnými závěry žalovaného.

[9] Nejvyšší správní soud dále uvádí, že bezúspěšnost zcela obecné námitky týkající se nedostatečného soudního přezkumu postupu správního orgánu při zjišťování skutkového stavu bez upřesnění konkrétních pochybení jak soudu, tak správního orgánu, byla vyslovena v množství rozhodnutí zdejšího soudu, namátkou lze uvést rozsudek ze dne 18. 1. 2006, č. j. 1 Azs 112/2004-61.

[10] V případě námitky nedostatečného posouzení podmínek pro udělení humanitárního azylu, Nejvyšší správní soud v prvé řadě poukazuje na rozsudek ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55, v němž se vyjádřil k samotné podstatě tohoto institutu a konstatoval, že „*smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofu, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.*“

[11] Nejvyšší správní soud dále připomíná judikaturu týkající se přezkoumávání rozhodnutí o humanitárním azylu, např. rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2004, sp. zn. 5 Azs 47/2003, č. 112/2004 Sb. NSS, dle kterého „*azyl z humanitárních důvodů lze udělit pouze v případě hodném zvláštního zřetele. Není na něj právní nárok a posouzení důvodů žadatele je otázkou správního uvážení správního orgánu. V otázkách přezkumu správního rozhodnutí, které je ovládáno zásadami správního uvážení, zákon vytváří kritéria, podle nichž a v jejichž rámci se může uskutečnit volba, včetně výběru a zjišťování těch skutečností konkrétního případu, které nejsou správní normou předpokládány, ale uvážením správního orgánu jsou uznány za potřebné pro volbu jeho rozhodnutí. Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry.*“

[12] Stěžovatel neuvedl v žádosti o udělení mezinárodní ochrany ani v dalším průběhu správního řízení žádné mimořádné okolnosti, které by mohly být důvodem ke zvážení případného udělení humanitárního azylu. Žalovaný přitom k důvodům pro neudělení humanitárního azylu stěžovateli správně uvedl, že stěžovatel je dospělou, plně svéprávnou, zdravou a práceschopnou osobou. Životní situaci stěžovatele tedy nelze považovat za nikterak mimořádnou a jeho případ není případem zvláštního zřetele hodným, jak to vyžaduje § 14 zákona o azylu, nýbrž případem zcela běžným (viz s. 5 rozhodnutí žalovaného). Z kasační stížností napadeného rozsudku krajského soudu je zřejmé, že krajský soud tyto závěry žalovaného aproboval, přičemž správně uvedl, že případné čistě

ekonomické potíže v zemi původu stěžovatele nepředstavují důvod pro udělení azylu. Jak totiž uvedl zdejší soud například v rozsudku ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003-54, „*obtíže žadatele o azyl stran obživy či možností seberealizace nelze bez přistoupení dalších okolností hodných zvláštního zřetele vnímat jinak, nežli jako důvody ekonomické, nepostačující k udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona* č. *2/2002 Sb.*“ Z obsahu správního spisu je evidentní, že důvodem žádosti stěžovatele o mezinárodní ochranu byla pouhá snaha o legalizaci pobytu stěžovatele. Sám uvedl, že byl v roce 2015 odsouzen, v důsledku čehož mu byl zrušen trvalý pobyt a po propuštění z vězení obdržel výjezdní příkaz. Za jediný důvod žádosti o mezinárodní ochranu přitom označil, že nemá na nikoho z rodiny ve Vietnamu žádný kontakt, nemá se kam vrátit a chtěl by zůstat v České republice a najít si zde práci. Z uvedeného je patrné, že stěžovatel podal žádost o mezinárodní ochranu ve snaze legalizovat si svůj pobyt prostřednictvím žádosti o mezinárodní ochranu. Nejvyšší správní soud však dlouhodobě odmítá snahu o legalizaci pobytu cizince prostřednictvím institutů azylového práva (viz např. rozsudky NSS ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 7/2003-60, ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004-44, č. 397/2004 Sb. NSS a další).

[13] Pokud jde o aplikaci tzv. vylučující či také exkluzivní klauzule, k tomu Nejvyšší správní soud poznamenává, že po prokázání důvodu uvedeného v § 15a zákona o azylu není žalovaný povinen zjišťovat případnou existenci důvodů pro udělení doplňkové ochrany. I kdyby totiž byla jejich existence prokázána, nelze žadateli doplňkovou ochranu udělit – viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 7. 9. 2010, č. j. 4 Azs 60/2007-119, č. 2174/2011 Sb. NSS. V projednávané věci aplikoval žalovaný tzv. vylučující klauzuli podle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu; dospěl tedy k závěru, že se stěžovatel dopustil vážného zločinu. Tento závěr odůvodnil zejména tím, že byl stěžovatel odsouzen za spáchání několika zvlášť závažných zločinů nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy (konktrétně metamfetaminu a marihuany) podle § 283 odst. 1, 2 písm. a), 3 písm. c) trestního zákoníku a zvlášť závažného zločinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1, 2 písm. a), 3 písm. c) trestního zákoníku ve stádiu pokusu podle § 21 odst. 1 trestního zákoníku. Za tyto trestné činy byl stěžovatel odsouzen k úhrnnému trestu odnětí svobody v délce trvání devět let. Výkladem pojmu „vážný zločin“ se správní soudy již v minulosti opakovaně zabývaly (srov. rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 30. 8. 2016, č. j. 49 Az 71/2015-26, č. 3537/2017 Sb. NSS; rozsudek NSS ze dne 1. 2. 2017, č. j. 6 Azs 309/2016-28, č. 3546/2017 Sb. NSS, či rozsudek ze dne 20. 7. 2020, č. j. 9 Azs 131/2020-23). Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy může spadat pod pojem „vážný zločin“ (srov. právě citovaný rozsudek č. j. 9 Azs 131/2020-23), přičemž žalovaný i krajský soud se touto otázkou a individuálním posouzením okolností spáchání trestného činu zabývali (srov. s. 7-8 rozhodnutí žalovaného a bod 21. napadeného rozsudku). Krajský soud se za výše popsané situace správně ztotožnil s žalovaným, že v daném případě došlo k naplnění podmínek pro aplikaci vylučovací klauzule dle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu.

[14] Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a odst. 1 s. ř. s.

[15] Jelikož stěžovatel neměl v řízení o kasační stížnosti úspěch a žalovanému nevznikly náklady přesahující náklady jeho běžné úřední činnosti, Nejvyšší správní soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.).

**P o u č e n í :** Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. května 2023

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu